

است و در کتاب حاضر مطالب کتاب سریانی را که در چهل و پنج باب بوده جمع آوری نموده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بسطامی، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوایی، ۸۱گگ (۱۰۶-۱۸۶ر)، اندازه: ۱۷×۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۵۳

آغاز: بسمله، من مصنفات القاضی عبدالجبار صاحب التذکره فی شرح بعض اعمال التي رمزها فی التذکر من المیاه و التدایر وصیة الملح اذ اردت عمل شی من کتابنا هذا فاستخر الله؛ انجام: فستقطره فقطره منه ماء احمر کالدم الغیظ ...

رساله دیگری است به عربی از مصنفات قاضی عبدالجبار در بیان بعضی از اعمال کیمیا؛ خط: نستعلیق ناخوانا، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گگ (۱۳۹-۱۴۰پ)، ۱۹ اسطر (۱۶×۸)، اندازه: ۵/۱۵×۸/۲۰سم [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۵۳

آغاز: بسمله، من مصنفات ... القاضی عبدالجبار صاحب التذکره فی شرح بعض اعمال الذي رمزها فی التذکر من المیاه و التدایر الماء الرعوه تاخذ من؛ انجام: و ان اردت فاعمل علی کل عشره منه مثقال ذهب ...

رساله مختصری است به عربی در بعضی از اعمال کیمیا؛ خط: نستعلیق ناخوانا، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳گگ (۷۶-۷۸پ)، اندازه: ۵/۱۵×۸/۲۰سم [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۲۹

بی کا، بی تا؛ خریداری از سارا مجتهدی [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۷۴

آغاز: بسمله. الحمد لله الذي جعل الصناعة اساس نظام الكون و الفساد الصلوة و السلام علی صانع جواهر؛ انجام: مثل الذهب الخراسانی الجید و لایحتاج الی مزاج بل یقوم برخسه و هو اکسیر بنفسه و الله یرزق من یشاء بغير حساب

خط: نسخ و ثلث، بی کا، بی تا؛ مطالب متفرقه ای در علم کیمیا ضمیمه این نسخه می باشد که به خاطر پراکنده بوده و متنوع بودن و نیز ناقص بودن برخی از مطالب، به آنها شماره مستقل داده نشد؛ قطع: بیاضی [رایانه]

● **الکیمیا / کیمیا / عربی**

al-kīmyā

ابن مسکویه، احمد بن محمد، ۳۲۰ - ۴۲۱ قمری
ebn-e meskavayh, ahmad ebn-e mohammad (933-1031)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۸۰/۳۸

بی کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۰۴]

● **کیمیا / کیمیا / فارسی**

الاصفر طل و مثل نصفه عقاب بلوری و یسحقهافی؛ انجام: فانه ثابت فی الروناس و السلام.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، اندازه: ۵/۱۵×۸/۵سم [ف: ۵-۲۲۷]

● **کیمیا / کیمیا / فارسی**

kīmīyā

؟ مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری
mofid, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

این نامه فارسی از شیخ مفید پنداشته شده و در کیمیا است. آغاز: بسمله. رساله شیخ مفید رحمه الله. هذا طريقة منسوب الى الشيخ المفيد. رحمة الله عليه بمكة المعظمة. قال لعن الله من يفيدها بغير اهلها و مستحقها. و حاصل این طریقه چهار رکن است.

[فهرستواره متزوی ۳۹۷۶/۵ بدون انتساب به مفید]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۶/۱۶

آغاز: برابر؛ انجام: اما لوله انبیب طرفش را ... گرفته تا ۲۴ تقطیر شود انشاء الله تعالی. (در گگ ۱۶۲ شکل شیشه دارو و دیک بر دیک و دیکدان کشیده شده است).

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا؛ در برگ ۱۷۴ تا ۲۰۴ بندهایی است در کیمیا و دستورهای در این هنر از آخوند ملا محمد شفیع و ملا محسن و سید هندی و شیخ علی اکبر و آقا محمد و آقا محمد تقی و آقا سید حسن و حاجی کاظم و حاجی علی؛ ۱۳گگ (۱۵۹-۱۷۲ر) [ف: ۴-۹۸۲]

● **الکیمیا / کیمیا / عربی**

al-kīmyā

همدانی، عبدالجبار بن احمد، ۳۵۹ - ۴۱۵ قمری
hamadānī, 'abd-ol-jabbār ebn-e āhmad (971 - 1025)

۱. یزد؛ سیزدی؛ شماره نسخه: ۶۳/۲

آغاز: قال القاضی الاجل ... ان سبب وصولی الی هذه الصنعة و تجربی فیها و بلوغی ما بلغت منها ان والدی رحمه الله کان قاضياً بهمدان

پدر مؤلف کتابی به لغت سریانی یافته و چون معنی آن را نمی فهمیده، آن را در کتابخانه خود گذاشته و پس از فوتش فرزندش مؤلف کتاب آن را یافته و نزد طیبی نصرانی رفته تا آن را ترجمه کند و وی چون فرصت نداشته به دیگری حواله کرده و او آن را به عربی ترجمه کرده است، مؤلف پس از آگاهی یافتن از موضوع کتاب کار خود را رها کرده و بدین شغل پرداخته و مسافرت های بسیاری نموده و از اساتید این فن استفاده کرده و تجربیات خود را در کتابی به نام التذکره به رشته تألیف آورده

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

tehrānī rāzī, qavām-od-dīn moḥammad (- 1682)

منطقیان در مبحث مواد قیاس، مبادی آن را بر حسب هنرهای پنج گانه منطق (برهان، جدول، مغالطه، خطابه و شعر) به چند گونه بخش نمودند و شماره آنها در کتابها با اختلاف دیده شده و این اختلاف از این رو است که در ارغنون ارسطو مبادی قیاس جسته گریخته و پراکنده دیده می شود و دانشمندان هم هر یک به رأی خود آنها را بخش نمودند. در این رساله مبادی را پانزده گونه دانست و نگارنده این تعلیق گویا قوام الدین رازی شاگرد مولی رجبعلی تبریزی سپاهانی می باشد. (دانش پژوه) [دنا ۵۸/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۴/۵

آغاز: تعلیق مبادی قیاسات پانزده صنف است؛ انجام: و مشهورات مطلق و محدود و مسلمات مبادی قیاس جدلی بود
خط: شکسته تعلیق، بی کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ نویسنده این مجموعه از شاگردان قوام الدین رازی است و در دنبال رساله ششم این دفتر می نویسد: «هذه تعلیقات لاسنادنا ... قوام الملة و الدین طاب ثراه ...» و در دنبال این رساله می نویسد: «من استنادنا ادام ظلّه و اله اعلم» و چنانکه در پایان رساله شماره یکم این دفتر نوشته شده در ذیحجه سال ۱۰۸۵ هنگامی که قاضی سعید قمی می زیسته است آن را نویسنده آن نوشت ولی این رساله در روزگار قوام الدین رازی و رساله ششم که باز تعلیق فلسفی است از همان رازی پس از مرگ او نوشته شده است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲گ (۶۲-۶۳پ)، ۱۶ سطر (۱۹×۱۱)، اندازه: ۱۹×۱۴سم [ف: ۳-۲۷]

● **تعلیق شرح الاصول الخمسة / کلام و اعتقادات / عربی**

ta'liq-u š.-il usūl-il xamsa

وابسته به: شرح الاصول الخمسة؛ همدانی، عبدالجبار بن احمد (۳۵۹-۴۱۵ق)
کتابی است در عقاید عامه به صورت «ان قیل - قلنا» در آغاز نسخه بدین صورت معرفی شده است: «کتاب تعلیق شرح الاصول الخمسة لقاضی القضاة عبدالجبار بن احمد الهمدانی رحمه الله تعالی علق عن السيد الامام قوام الدین امیرالمؤمنین مانکدیم احمد بن الحسین بن ابی هاشم الحسنی ششدیو رحمه الله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم» [معجم المؤلفین ۷۸/۵؛ هدیه العارفین ۱/۴۹۸؛ دنا ۵۸/۳]

قم؛ گلبایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۴۹-۳۹/۲۹

آغاز: بسمله بدأ قاضی القضاة ابوالحسن عبدالجبار بن احمد رحمه الله تعالی فی الشرح بسؤال الاصول الخمس فقال ان سأل سائل فقال ما اول ما اوجب الله عليك فقل النظر المؤدی الى معرفة الله ... فان قیل هلا اعتبرتم فی حد الواجب استحقاق المدح بفعله قلنا انما؛ انجام: ولا یجب ان یبلغه ذلك او یعلمه فان ذلك ابتداء

تذیل را بهمین قدر اقتصار نمودیم نفع الله به الطالبین و جعلنا ایاهم من الفائزین (تمقه یمناه ... محمد المشتهر بعلی بن ابی طالب بن عبدالله اللاهیجی الزاهدی ... بمحروسة دهلی عام ۱۱۵۷ او الحمد لله حق حمده و علی فضله)
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۴ص (۴۷۷-۴۹۰) [ف: ۱۰-۱۶۷۳]

● **تعلیق الحکم علی الشرط / اصول فقه / عربی**

ta'liq-ul ḥikam 'alā-š šarṭ

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۳۳۳/۵

آغاز: اولین عنوان موجود: تعلیق الحکم علی الشرط یقتضی انتفاءه بانقضاء الشرط؛ انجام: و الظاهر من القائلین بالمفهوم القول بالعموم.
خط: نسخ و نستعلیق مختلف، بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف مشمع سرخ، ۸گ (۱۴۱-۱۴۸)، اندازه: ۲۰×۱۵سم [ف: ۲۸۲]

● **تعلیق الحواشی علی کتاب العبارة < شرح العبارة**
● **تعلیق الحواشی علی کتاب القیاس < شرح القیاس**

● **تعلیق در انشاء / ادبیات / عربی**

ta'liq dar enšā'

هشترودی، اسماعیل، ق ۱۴ قمری

haštrūdī, esmā'īl (- 20c)

[دنا ۵۸/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۱۴/۳

آغاز: (بسمله) و به نستعین، اما بعد حمد الله و الصلوة علی نبیه و آله اعلم ان الکلام فی التعلیق و التنجیز فی الانشائات و تحقیق الامر فیہ علی بیان حقیقة الاخبار و الانشاء فنقول بعون الحق جل جلاله؛ انجام: بل التعلیق علیها کلا تعلیق فان احد التقدیرین فی صورة التعلیق علیها لایتحقق معه النسبة لا محالة و هو تقدیر عدم الموضوع اوللعللة اذ تحقق النسبة مع عدمها محال ...
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ در پشت رساله با جوهر ابی نوشته شده که این رساله به خط پدرم شیخ اسماعیل هشترودی است و شاید مؤلف خود او باشد، ولی احتمال دارد تألیف شیخ هادی تهرانی باشد؛ جلد: مقوای مشکی با عطف پارچه، ۵۷ص (۵۹-۱۱۵)، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۹-۲۰]

● **تعلیق در مبادی قیاسات / منطق / فارسی**

ta'liq dar mabādī-ye qīyāsāt

تهرانی رازی، قوام الدین محمد، - ۱۰۹۳ قمری

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد هشتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276246

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳